

Vilkår for forsøg med valg til menighedsrådsvalg

24. februar 2012, korrigeret 27. februar 2012

Udarbejdet af:

Ministeriet
for Ligestilling
og Kirke

Landsforeningen
af Menighedsråd

Vilkår for forsøg med valg til menighedsråd

(Til valgbestyrelser, menighedsråd, stiftsøvrigheder m. fl.)

Side 2

Dokument nr. 22437/12

1	Indledning	3
1.1	Forsøgstyper	3
1.2	Dispensationskrav	3
1.3	Frist for dispensationsanmodning	3
2	Forsøg med funktionsperiode på 2 år	4
2.1	Beskrivelse af forsøg med funktionsperiode på 2 år	4
2.2	Forberedelse	4
3	Forsøg med valgforsamling med ventil	4
3.1	Beskrivelse af valgforsamling med ventil	4
3.2	Forberedelse	5
3.3	Bekendtgørelse af valgforsamling	6
4	Afholdelse af valgforsamlingen	7
4.1	Adgang	7
4.2	Dagsorden	7
4.3	Valgform a) Forhandling om fælles liste	11
4.4	Valgform b) Personvalg	13
4.5	Valgret og valgbarhed	14
4.6	Bekendtgørelse af resultatet af valgforsamlingen	15
4.6.1	Besked til biskoppen	15
4.6.2	Der indkommer ikke en kandidatliste om afholdelse af ventilvalg	15
4.6.3	Der indkommer en kandidatliste, som betyder afholdelse af ventilvalg	16
4.6.4	Håndtering af valg	17
4.7	Efterfølgende validering af valgbarhed	17
4.8	Konsekvenser ved forsøg med valgforsamling	18
4.8.1	Valgrets konsekvenser	18
4.8.2	Andre konsekvenser	18
5	Valgforsamling med ventil og funktionsperiode på 2 år	19
6	Fælles menighedsråd	19

7	Evaluering	19
8	Tidslinje for forsøg med funktionsperiode på 2 år.....	19
9	Tidslinje for forsøg med valgforsamling med ventil	20
10	Tidslinje for forsøg med valgforsamling med ventil og funktionsperiode på 2 år.....	21

1 Indledning

1.1 Forsøgstyper

Ministeriet for Ligestilling og Kirke har sammen med Landsforeningen af Menighedsråd udarbejdet tre forsøgstyper til brug for valg til menighedsråd 2012. Baggrunden for udarbejdelsen af forsøgstyper er, at flere menighedsråd har ytret ønske om at afprøve forsøg med valgformen og funktionsperiodens længde.

De tre typer er:

- Funktionsperiode på 2 år
- Valgforsamling med ventil
- Valgforsamling med ventil og funktionsperiode på 2 år.

Den tredje type er en kombination af de to første typer.

1.2 Dispensationskrav

Det er en forudsætning for at kunne deltage i forsøgene, at menighedsrådene søger ministeriet om dispensation fra diverse valgregler om afholdelse af et ordinært valg til menighedsråd. Det beskrives i det følgende, hvilke bestemmelser der skal dispenseres fra ved det enkelte forsøg.

Ministeriet og landsforeningen har udarbejdet beskrivelsen af vilkårene for de enkelte forsøg. Beskrivelsen er tænkt som et hjælpemiddel for menighedsrådene så der er klare rammer for forsøgene, og for den efterfølgende evaluering.

Det er formålet, at vilkårene kan lette menighedsrådenes beslutning om at deltage i forsøgene og lette sagsbehandlingen foruden at guide valgbestyrelsen gennem udførelsen af forsøg.

Vilkårene beskriver de tre forsøgstyper og giver anvisninger for udførelsen af forsøgene med menighedsrådsvalg.

1.3 Frist for dispensationsanmodning

Ansøgningsfrist for at kunne deltage i disse forsøg er fredag den 13. april 2012. Ansøgningen sendes direkte til ministeriet med kopi til provsten og biskoppen.

2 Forsøg med funktionsperiode på 2 år

2.1 Beskrivelse af forsøg med funktionsperiode på 2 år

Der gennemføres et almindeligt valg til menighedsråd efter de gældende regler, dog således at der er dispenseret fra funktionsperiodens længde. Det vil sige, at valg til menighedsråd skal gentages til november i 2014 ligeledes for en 2 årig funktionsperiode. Tidsplanen for valget i 2012 fremgår af cirkulære om valg til menighedsråd den 13. november 2012. For en tidsplan for foretagelse af valget i 2014, se afsnit 8.

Fra 2016 foretages der igen valg til menighedsråd med 4 årige funktionsperioder efter lov om valg til menighedsråd.

2.2 Forberedelse

Ministeriet for Ligestilling og Kirke skal godkende det enkelte menighedsråds deltagelse i forsøget. I den forbindelse dispenserer ministeriet fra lov om valg til menighedsråd § 1, stk. 1, 1. pkt., således at funktionsperioden for det nyvalgte menighedsråd er på 2 år.

Ministeriet godkender endvidere, at der afholdes ordinært valg for en ny 2 årig funktionsperiode i 2014.

Når dispensation er søgt og modtaget, kræves der ikke derudover særlige forberedelser ud over de sædvanlige valgforberedelser i 2012.

3 Forsøg med valgforsamling med ventil

3.1 Beskrivelse af valgforsamling med ventil

Valgforsamling har til formål at få valgt medlemmer og stedfortrædere til menighedsrådet.

Valget sker på et møde for folkekirkemedlemmerne i sognet og efter en god demokratisk debat mellem de fremmødte. Der er ikke mulighed for at træffe beslutninger om andre emner end selve valget på valgforsamlingen.

Det er valgbestyrelsen, der skal skabe rammen for valgforsamlingen, både før og efter valgforsamlingen og bistå med vejledning om vilkårene under selve valgforsamlingen. Det er menighedsrådets opgave at stille sig til rådighed til de indledende orienteringspunkter på dagsordenen om den forgangne periode i menighedsrådet og kommende opgaver for det næste menighedsråd.

Ventil er et nyt begreb i forhold til valg af menighedsråd. Ventilen består af en mulighed for at begære et ordinært valg gennemført. Det sker ved indgivelse af en kandidatliste senest en uge efter afholdelsen af valgforsamlingen (senest indgivelse tirsdag den 18. september 2012). Såfremt der indleveres en kandidatliste, bortfalder resultatet af valgforsamlingen, og der afholdes valg efter de almindelige regler. Valgventilen er således en mulighed for at få

afholdt valg efter de almindelige regler uanset, at menighedsrådet har besluttet at deltage i forsøget med valgforsamlingen.

3.2 Forberedelse

Indledningsvis skal menighedsrådet træffe beslutning om at deltage i forsøget og anmode ministeriet om dispensation.

Ministeriet for Ligestilling og Kirke skal godkende det enkelte menighedsråds deltagelse i forsøget. I den forbindelse dispenserer ministeriet fra § 1, stk. 2, § 3, stk. 2, § 5, stk. 3 og 4, § 5 a, § 8, stk. 2, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 30 og § 32 i lov om valg til menighedsråd. Fra samme lov dispenseres fra kapitel 5 og 6, dog ikke § 19, stk. 1, § 21, § 22, stk. 1 og 3, § 23 og § 24.

Valgbestyrelsen har herudover nogle praktiske opgaver inden valgforsamlingen afholdes. Valgbestyrelsen skal via et af Ministeriet for Ligestilling og Kirke anvist system på den digitale arbejdsplads (DAP) bestille en valgliste for sognet. Valglisten skal bestilles senest torsdag den 16. august 2012. Hvis der er tale om valg til et fælles menighedsråd, skal valgbestyrelsen huske at få bestilt valglisten for alle menighedsråds kredse. Ministeriet sender en samlet bestilling til KMD A/S, og valglisten bliver leveret til valgbestyrelsen fredag den 7. september 2012.

Valgbestyrelsen skal finde et egnet lokale til afholdelsen af valgforsamlingen, hvor der er plads til at holde et offentligt møde, og hvor handicappede har adgang.

Valgbestyrelsen sørger for at have papirmateriale til stemmekort. Papiret/pappet må ikke være gennemslagt, og det bør have et særkende som f.eks. en særlig farve og påtrykt/stemplet et af valgbestyrelsen bestemt mærke. Ved valgform personvalg, jf. nedenfor i afsnit 4.4, skal der også stemmes separat om stedfortrædere. Til dette valg kan anvendes en anden farve kort.

Stemmehemmelighed skal opretholdes ved afholdelse af valgforsamling. Det gøres ved at anvende en stemmeboks. Hvis man ikke selv har en boks, kan en stemmeboks lånes hos kommunen.

Der skal findes en dirigent uden for kredsen af dem, der forventes at ville stille op til valget. Valgbestyrelsen bør overveje at finde en borger i byen, som der generelt er tillid til. Det kan være en fra stedets foreningsliv, et afgangende menighedsrådsmedlem eller en man lokalt ofte beder om at løse denne type opgave. Det er forsamlingen, der skal vælge dirigenten. Af praktiske grunde kan det være hensigtsmæssigt, at valgbestyrelsen har forslag til en person, som også kan have forberedt sig lidt på opgaven.

Valgbestyrelsen skal tillige inden valgforsamlingen have valgt 2 bemyndigede til at modtage en evt. kandidatliste, som er ventillisten, i ugen efter valgforsamlingen. Der kan modtages flere kandidatlistes. Rækkefølgen mellem en eller flere ventilkandidatlistes og den/de kandidatlistes, der indleveres

tirsdag den 25. september 2012 kl. 19.00 afgøres ved lodtrækning, jf. også nedenfor i afsnit 4.6.4.

3.3 Bekendtgørelse af valgforsamling

Valgforsamlingen annonceres i offentlige medier i sidste halvdel af august. Der kan supplerende ske offentliggørelse ved annoncering i kirkebladet og ved opslag. Valgbestyrelsen skal vælge en bekendtgørelsesform, der når bredt ud til offentligheden.

Valgbestyrelsen skal også foranledige, at der orienteres om valgforsamlingen ved de regelmæssige gudstjenester i menighedsråds kredsen den 19. og 26. august 2012.

Bekendtgørelsen skal indeholde oplysninger om:

- At valgforsamlingen sker ved dispensation fra lov om valg til menighedsråd som del af et forsøg.
- At valgforsamlingen træder i stedet for det ordinære menighedsrådsvalg, medmindre der kommer alternative kandidatlistor (ventil).
- At valgforsamlingen afholdes tirsdag den 11. september 2012.
- At der er mulighed for at begære valg afholdt efter lov om valg til menighedsråds almindelige regler ved at indlevere en kandidatliste (ventil) senest kl. 19.00 den 18. september 2012 til en af de to bemyndigede personer i menighedsråds kredsen.
- At formålet er at vælge nye medlemmer til menighedsrådet for den kommende funktionsperiode 2012-2016 (evt. 2012-2014, 2014-2016).
- Sted og tidspunkt.
- Dagsordenen.
- At der er offentlig adgang, men det er kun personer med valgret, som har tale- og stemmeret under mødet. Personer med valgret skal oplyse fødselsdato, navn og adresse, alternativt legitimere sig fx ved sundhedskort.
- At de generelle regler om valgret er gældende. Dog skal der gøres særligt opmærksom på, at to frister er flyttet, således at man senest den 11. september 2012 skal være fyldt 18 år, værende boende i sognet og medlem af folkekirken, og at sognebåndsløsere, indenpastoratsflyttere og tilflyttere til sognet kun er valgbare/har valgret, hvis de har løst sognebånd eller meddelt flytning til folkeregisteret senest den 31. august 2012.
- At man kun kan stemme ved personligt fremmøde.
- At opstilling som kandidat kan ske uden kandidatens fremmøde, såfremt kandidatens har givet et skriftligt samtykke.

Landsforeningen af Menighedsråd, har udarbejdet en skabelon til en annonce, som findes på den digitale arbejdsplads (DAB) under: Valg 2012.

4 Afholdelse af valgforsamlingen

4.1 Adgang

Der er offentlig adgang til valgforsamlingen, men det er kun personer med valgret i sognet, der har tale-og stemmeret. Ved indgangen til valgforsamlingen er der derfor behov for, at der sker en klar differentiering af de fremmødte i forhold til hvem, der har stemmeret og taleret under forsamlingen i forhold til de øvrige.

Valglisten bruges til udlevering af stemmekort til de stemmeberettigede. Udleveringen kan ske ved indgangen til valgforsamlingen.

Valgbestyrelsen skal sikre, at stemmekort udleveres til de stemmeberettigede vælgere. Det kan blive aktuelt med flere afstemninger og dermed flere stemmekort. Valgbestyrelsen skal planlægge en udleveringsform, der sikrer at det korrekte antal stemmekort udleveres til de stemmeberettigede vælgere. Ved udlevering af stemmekort markeres vælgeren på valglisten. Valgbestyrelsen kan bede om oplysninger til at finde vælgeren på valglisten.

Valgbestyrelsen kan f.eks. vælge at udlevere et sæt stemmekort, hvor kortene har forskellige farver, eller de kan vælge udlevering af et nyt stemmekort, når en stemme afleveres, eller de kan vælge at udlevere et nyt stemmekort efter endnu et tjek ved hjælp af valglisten.

Stemme kortene benyttes også som talekort under mødets afholdelse.

Valglisten udgør et hjælpemiddel til valideringen af de fremmødtes valgbarhed. Valgbestyrelsen har kompetence til at revidere valglisten for eventuelle fejl.

Valgbestyrelsen skal sikre, at også folk, der kommer for sent, får mulighed for at komme ind og deltage. Dvs. at indgangen skal være bemanded også efter valgforsamlingens begyndelse.

Valgbestyrelsen skal sikre, at handicappede har mulighed for at få hjælp til at afgive deres stemme. Der henvises til reglerne herom i cirkulære om valg til menighedsråd 2012.

4.2 Dagsorden

Mr står for menighedsråd og vb står for valgbestyrelsen.

Dagsordenen:

1. Velkomst (vb)
2. Valg af dirigent (vb)
3. Menighedsrådets opgaver og kompetencer (mr)
4. Redegørelse for menighedsrådets arbejde siden sidste valg (mr)
5. Redegørelse for kommende opgaver for menighedsrådet (mr)

6. Redegørelse for dispensation til valgforsamling samt reglerne herfor (vb)
7. Valg af stemmetællere (dirigent)
8. Beslutning af valgform – vælg enten a eller b (dirigent)
  - a. Forhandling om fællesliste (forhandling om grupperingers pladser på listen)
    - i. Præsentation af grupperingernes kandidater og stedfortrædere
    - ii. Debat og mulighed for spørgsmål til kandidaterne
    - iii. Afsluttende forhandling om fordeling af pladser i rådet til grupperingerne.
    - iv. Afstemning om forhandlingsresultatet
  - b. Personvalg
    - i. Opstilling af kandidater til menighedsrådet
    - ii. Præsentation af kandidater til menighedsrådet
    - iii. Debat og mulighed for spørgsmål til kandidaterne
    - iv. Afstemning
    - v. Opstilling af kandidater til stedfortræder og evt. præsentation og yderligere debat.
    - vi. Afstemning
9. Meddelelse af afstemningsresultat (dirigent) og underskrivelse af beslutningsprotokol (vb)
10. Orientering om mulighed for at indgive en kandidatliste og derved begære valg gennemført efter de almindelige regler og om klage mulighed til biskoppen (dirigent eller vb).
11. Eventuelt (dirigent eller vb)

Ad punkt 2) Valg af dirigent

De valgberettigede deltagere i valgforsamlingen vælger en neutral dirigent til at lede valgforsamlingen. Se under afsnit 3.2 om forberedelse.

Ad punkt 6) Valgforsamling med ventil

Under pkt. 6 orienterer valgbestyrelsen om det forsøg, der foretages i sognet med valgforsamling med ventil.

Forsøget med valgforsamling betyder, at valget foretages på selve mødet, og resultatet er valg af menighedsrådsmedlemmer og stedfortrædere for den nye funktionsperiode. Der er tale om et forsøg, som gennemføres indenfor rammerne af lov om valg til menighedsråd. Ministeriet for Ligestilling og Kirke

har givet dispensation efter menighedsrådets ansøgning fra en række af valglovens bestemmelser til forsøget.

Der er dog fortsat mulighed for, at der kan foretages et valg efter valglovens regler. Dette sker ved at indlevere en kandidatliste senest en uge efter valgforsamlingen. (Ventil).

Såfremt dette sker, bortfalder resultatet af valgforsamlingen, og de kandidater, der på valgforsamlingen er blevet valgt, inklusive stedfortrædere, vil få direkte besked om, at valget er bortfaldet, og at de nu, hvis de fortsat ønsker at stille op til det nye menighedsråd, skal indlevere en eller flere kandidatlistes. Kandidatlisterne indleveres efter de sædvanlige valgregler og skal dermed hver have mindst 5 og højst 15 stillere.

For det tilfælde at nogen ønsker at indgive en efterfølgende kandidatliste (ventil) og derved tilsidesætte valgforsamlingens resultat, skal valgbestyrelsen oplyse om reglerne herfor. En autoriseret blanket til kandidatlisten kan fås ved henvendelse til valgbestyrelsen eller findes på ministeriets hjemmeside www.km.dk, eller på Landsforeningen af Menighedsråds hjemmeside www.menighedsraad.dk.

Ad punkt 7) Valg af stemmetællere

De valgberettigede deltagere i valgforsamlingen vælger mindst to stemmetællere til at optælle forsamlingens resultat. Der er ingen begrænsninger på hvor mange, der kan vælges som stemmetæller.

Det er dirigenten, der har ansvaret for, at mødet gennemføres på ordentlig demokratisk vis. Det er dermed dirigenten, der træffer den endelige beslutning om, hvorvidt der skal vælges flere end to stemmetællere.

Ad punkt 8) Beslutning om valgform

De valgberettigede deltagere i valgforsamling bestemmer, om valgform a) forhandling om en fælles liste eller valgform b) personvalg skal anvendes til valgforsamlingen. Valget om hvilken valgform, der skal benyttes til valget af menighedsrådsmedlemmer og stedfortrædere, kan ske ved håndsoprækning.

Simpelt flertal afgør, hvilken type valgform der bruges på valgforsamlingen.

Ad punkt 8) Debat inden afstemninger

Muligheden for debat om sognets fremtid udgør en hjørnesteen i det folkekirkelige demokrati og er en af hovedbegrundelserne for forsøg med valgforsamling. Der skal derfor gives mulighed for en god debat inden afstemningen - uanset valgform.

Ad punkt 9) Resultat og beslutningsprotokol

Når dirigenten har modtaget resultatet fra stemmetællerne og har meddelt forsamlingen resultatet, kan valgbehandlingen af dirigenten erklæres for afsluttet. Valgbestyrelsens formand skal straks skrive resultatet ind i menighedsrådets beslutningsprotokol, som skal underskrives af valgbestyrelsen og diri-

genten. Her skal angives, hvor mange stemmer der er afgivet, hvorledes der er stemt, og hvem der er valgt, som medlemmer af menighedsråd og som stedfortrædere. Det skal også fremgå, hvem der er valgt som det først valgte medlem. Protokollens oplysninger om resultatet – bortset fra cpr.nr. og beskyttede adresseoplysninger - er offentligt tilgængelig. Hvis nogen forlanger at få resultatet tilsendt, skal dette ske så hurtigt som muligt, da oplysningerne er afgørende for, om nogen vil bruge muligheden for at begære et valg gennemført efter de almindelige regler ved at indlevere en kandidatliste senest en uge efter valgforsamlingen (ventil).

Oplysningerne, der skal skrives ind i beslutningsprotokollen om de valgte kandidater, er:

1. Fulde navn og adresse fra valglisten.
2. Cpr.nr.

Beslutningsprotokollen skal også vedlægges underskrevet samtykke fra de valgte eller fuldmagt med samtykke til opstilling.

Disse oplysninger er tilstrækkelige til, at valgbestyrelsen kan kontakte alle valgte, hvis det viser sig, at der skal holdes valg efter de almindelige regler, fordi der er blevet indleveret en kandidatliste senest en uge efter valgforsamlingen (ventil).

Hvis valgbestyrelsen derudover ønsker flere oplysninger for at kunne kontakte de valgte på anden måde end ved brev, kan de bede om nødvendige ekstra oplysninger, som f. eks. e-mail adresser og telefonnummer. Det kan evt. gøres ved at bede de valgte udfylde den kontaktformular, som Landsforeningen af Menighedsråd har udarbejdet, og som findes på den digitale arbejdsplads (DAB).

Hvis dirigenten skønner, at det tager for lang tid at vente på det formelle med protokollen, kan dirigenten vælge at lade en del af valgbestyrelsen afvikle dagsordenens to sidste punkter eller selv være stå for punkterne, mens formanden for valgbestyrelsen skriver protokol. Valgbestyrelsen har mulighed for at få praktisk hjælp fra en sekretær.

Underskrivelse af protokollen skal finde sted, inden valgbestyrelsen og dirigenten forlader mødet.

Ad punkt 9) Orientering om klagemulighed og om mulighed for at indgive en kandidatliste og derved begære valg gennemført efter de almindelige regler

Under dette punkt skal valgbestyrelsen gøre forsamlingen opmærksom på:

1. At der består en mulighed for begære valg gennemført efter de almindelige valgeregler ved senest den 18. september kl. 19.00 at indlevere en kandidatliste til enten:
  - a. Navn og adresse på bemyndiget nr. 1 eller
  - b. Navn og adresse på bemyndiget nr. 2.

Der er krav om, at en kandidatliste indgives på en særlig blanket, som kan fås hos valgbestyrelsens formand (navn og adresse), eller som findes på www.km.dk eller www.menighedsraad.dk.

Side 11
Dokument nr. 22437/12

2. At den almindelige adgang til at klage over menighedsrådsvalget også gælder for denne valgforsamling. Det vil sige, at eventuel skriftlig klage sendes til den stedlige biskop (valgbestyrelsen oplyser den konkrete biskops navn og adresse). Klagefristen er den 20. november 2012, hvor biskoppen skal have modtaget klagen.

4.3 Valgform a) Forhandling om fælles liste

Valgform a) betyder, at der vælges en fælles liste efter forhandling. Denne valgform er relevant, hvor der er grupperinger i menighedsråds kredsen - geografiske, politiske, kirkepolitiske eller andre - som spiller en rolle, og hvor grupperne kan blive enige om en fælles liste.

Forhandlingerne foregår i åbenhed ved, at de enkelte grupperinger præsenterer sig og sine kandidater til et antal pladser i rådet, ligesom de stedfortrædere, grupperingen foreslår for sine egne kandidater, præsenteres.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der ved forsøg med valgforsamling ikke er mulighed for at indlevere en særlig stedfortræderliste, som man kan gøre ved et aftalevalg efter de almindelige valgeregler. Til gengæld foretages et valg på valgforsamlingen, hvor de enkelte grupperinger får mulighed for at få valgt deres egne stedfortrædere. Valg af stedfortrædere er nødvendigt, så den aftalte mandatfordeling mellem grupperingerne kan opretholdes uændret igennem den kommende funktionsperiode. Det anbefales at have mindst en men gerne flere stedfortræder for hver valgt medlem. Der er ikke fastsat noget maksimum for antallet af stedfortrædere.

Hensigten med forsøg med valgforsamlingen er at sikre, at valgprocessen er offentlig og gennemskuelig. Det er dirigentens opgave at sikre, at der skabes mulighed for, at alle interesserede, der er mødt op til valgforsamlingen, uden på forhånd at have tilsluttet sig en gruppering også får mulighed for at deltage i drøftelserne og bringe sig selv eller andre i spil til en plads i menighedsrådet.

Når der foreligger et resultat af forhandlingerne, skal dette præsenteres, så det er tydeligt for enhver:

1. Hvem, der foreslås valgt til menighedsrådet fra hvilken gruppering.
2. Hvem, der foreslås valgt som stedfortræder for hver gruppering, og i hvilken rækkefølge disse foreslås valgt.
3. Hvem blandt alle de foreslåede kandidater, der foreslås som det først valgte medlem.

Kandidaterne skal give samtykke til at lade sig opstille. Hvis der er tale om kandidater, der ikke selv er til stede, skal samtykket foreligge skriftligt.

Vilkår for forsøg med valg til menighedsråd

Det samlede forslag skal være synligt på for eksempel en tavle eller lignende.

Forslaget sættes derefter til skriftlig afstemning.

Det er en samlet pakke, der stemmes om: Hvem der er valgte, hvem der er stedfortrædere, antal og rækkefølge, herunder hvem der skal anses for at være det først valgte medlem.

Derved får de valgberettigede deltagere i valgforsamling mulighed for at forkaste forhandlingsresultatet, såfremt et flertal mener, at forhandlingerne ikke er foregået på en for alle tilfredsstillende måde og dermed ikke har ført til et rimeligt resultat.

Der foretages en skriftlig afstemning om den fælles liste, uanset om der er enighed på mødet. Dette har til formål at sikre, at deltagerne i mødet, også de der måske ikke har ytret sig, får mulighed for anonymt at tilkendegive deres støtte eller eventuelt mangel herpå.

Afstemningstemaet er enkelt. Skriv på stemmesedlen: ”JA” eller ”NEJ” til forhandlingsresultatet. Der skal være flere, der stemmer ”JA” end ”NEJ” for, at resultatet kan anses for godkendt. Det vil sige, at blanke og ugyldige stemmer ikke påvirker resultatet. Stemmeligbed fører til, at forhandlingsresultatet anses for forkastet.

De valgte stemmetællere får af valgbestyrelsen oplyst, hvor mange stemmeberettigede der ifølge valglisten er til stede, samt hvordan den autoriserede stemmeseddel, der er udleveret ved indgangen, ser ud. Stemmetællerne kontrollerer, at de afgivne stemmer:

1. er afgivet på de af valgbestyrelsen autoriserede stemmesedler,
2. i antal ikke overstiger, det antal der er udleveret ved indgangen, og
3. er gyldige (det vil sige, at der ikke er tvivl om, hvorvidt det er en JA, eller NEJ stemme)

Hvis der er tvivl om en stemmes gyldighed, eller hvis stemmetællerne ikke er enige om resultatet, afgøres spørgsmålet af dirigenten. Dirigenten har mulighed for at rådføre sig med valgbestyrelsen inden afgørelsen.

Hvis de valgberettigede deltagere i valgforsamling ikke kan forhandle sig til et resultat, der kan sættes til afstemning, eller hvis den valgberettigede forsamling forkaster resultatet, er dirigenten i en situation, hvor han/hun må overveje, om en forhandlingsrunde mere vil føre til at andet resultat. Hvis formålet med mødet ikke vurderes at kunne nås, må dirigenten beslutte at afslutte valgforsamlingen.

De grupperinger, der har forhandlet, må i den situation henvises til at indlevere deres egne kandidatlistor (ventil).

Da valgmetode a) forudsætter, at der er tale om forskellige grupperinger, vil det formentlig kun i sjældne tilfælde give mening at forsøge sig med et personvalg efter valgform b). Hvis dirigenten vurderer, at det er en mulighed,

kan dirigenten lade forsamlingen gå tilbage til det punkt på dagsordenen og give forsamlingen mulighed for at træffe en ny beslutning om valgform.

Det er ikke meningen med forsøget med valgforsamling, at man for enhver pris skal få et resultat. Muligheden for at indgive en kandidatliste (ventil) sikrer, at der kan vælges et menighedsråd, selv om valgforsamlingen ikke fungerer i et konkret tilfælde.

4.4 Valgform b) Personvalg

I de tilfælde hvor grupperinger ikke spiller nogen rolle, er et personvalg det mest relevante. Valg af menighedsrådsmedlemmer sker først, og derefter vælges stedfortrædere. Det giver i modsætning til de eksisterende valgeregler en ny mulighed for kun at give samtykke til at stille op til et af valgene, dvs. valget til medlem af menighedsråd eller valget som stedfortræder til menighedsrådet.

Valgform b) indledes med at bede om forslag til kandidater, hvis navne skrives op et for alle i forsamlingen synligt sted, eksempelvis en tavle. Kandidaterne skal give samtykke til at lade sig opstille. Hvis der er tale om kandidater, der ikke selv er til stede, skal samtykket foreligge skriftligt.

Dernæst giver dirigenten de enkelte kandidater lejlighed til at præsentere sig, eller lade en anden præsentere sig.

Af hensyn til den vigtige debat skal der gives de valgberettigede mulighed for at stille spørgsmål til de enkelte kandidater og drøfte sognets fremtid med kandidaterne. Det er dirigenten, der afgør, hvordan dette organiseres.

Først stemmes om medlemmer til menighedsrådet. Om afstemningsmetode se nedenfor.

Når valget af det antal medlemmer, der skal være i det fremtidige menighedsråd, er foretaget, foretages dernæst en helt tilsvarende proces for at få valgt et antal stedfortrædere. Processen vil i mange tilfælde kunne gå lidt hurtigere, hvis de, der ikke blev valgt ind i rådet, samtykker i at opstille som stedfortrædere. Hvis der er yderligere forslag til stedfortrædere, som ikke allerede har præsenteret sig som kandidat i det første valg, skal disse naturligvis have mulighed for at præsentere sig og svare på spørgsmål fra de valgberettigede deltagere i valgforsamlingen.

Til begge personvalg (menighedsrådsmedlemmer og stedfortrædere) bruges følgende afstemningsmetode:

Hver stemmeberettigede har et antal stemmer svarende til $\frac{1}{2} \times$ (antal valgte medlemmer i rådet) + 1.

Eksempel:

Der skal vælges 12 personer til menighedsrådet. Der er 17 opstillet. Hver mødedeltager har således ($\frac{1}{2} \times 12 =$) $6 + 1 = 7$ stemmer. Hver deltager kan således blandt de 17 opstillede stemme på op til 7 forskellige kandidater. En

vælger kan således skrive navnene på 7 af de opstillede kandidater på det udleverede stemmekort. Hvis det samme navn skrives flere gange på den samme stemmeseddel, tæller det kun som én stemme på denne kandidat.

Fordelen ved den metode er, at hver mødedeltager får mulighed for at have indflydelse på, hvordan menighedsrådet som helhed skal se ud.

De valgte stemmetællere får af valgbestyrelsen oplyst, hvor mange stemmeberettigede der ifølge valglisten er til stede, samt hvordan de autoriserede stemmesedler, der er udleveret ved indgangen, ser ud. Stemmetællerne kontrollerer, at de afgivne stemmer:

1. er afgivet på de af valgbestyrelsen autoriserede stemmesedler,
2. i antal ikke overstiger det antal, der er udleveret ved indgangen, og
3. er gyldige (det vil sige, at der ikke er tvivl, om hvilke(n) kandidat(er) der stemmes på)

Hvis der er tvivl om en stemmes gyldighed, eller hvis stemmetællerne ikke er enige om resultatet, afgøres spørgsmålet af dirigenten. Dirigenten har mulighed for at rådføre sig med valgbestyrelsen inden afgørelsen.

Den kandidat, der har fået det største antal stemmer, er først valgt og dernæst den, der har det næst fleste antal stemmer og så fremdeles i den rækkefølge, antallet af stemmer berettiger til. Ved valget af medlemmer stopper man ved det antal medlemmer, der skal vælges ind i rådet. Hvis der skal vælges 6 medlemmer til menighedsrådet, tilfalder mandaterne derfor de 6, der har fået flest stemmer, mens resten bortfalder. En kandidat skal have fået mindst 1 stemme for at kunne erklæres for valgt.

Valg af stedfortrædere foretages med samme valgform som valg af menighedsrådsmedlemmer. Det betyder også, at hver stemmeberettigede har samme antal stemmer som ved valg af medlemmerne.

Stedfortræderne bliver valgt i den rækkefølge, antallet af stemmer berettiger til, jf. ovenfor. En kandidat skal have fået mindst 1 stemme for at kunne erklæres for valgt som stedfortræder.

I tilfælde af stemmelighed ved afstemninger under valgform b) foretages et omvalg mellem de to eller flere, der er stemmelighed mellem. Et sådant omvalg kan gennemføres ved, at hver deltager stemmer på en af de to eller flere, der fik lige mange stemmer.

Skulle stemmeligheden gentage sig, må rækkefølge afgøres ved, at dirigenten foretager lodtrækning.

4.5 Valgret og valgbarhed

Formålet med valgforsamlingen er, at valget som udgangspunkt kan afsluttes på selve valgforsamlingen. Derfor er det nødvendigt, at valgrets- og valgbarhedsbetingelserne er opfyldt tidligere end efter de almindelige bestemmelser i valgloven.

Vilkår for forsøg med valg til menighedsråd

15/12

For at deltage i valgforsamlingen med tale- og stemmeret skal man:

Side 15
Dokument nr. 22437/12

1. være fyldt 18 år senest på valgforsamlingsdagen den 11. september 2012.
2. være medlem af folkekirken (dette krav skal være opfyldt senest den 11. september 2012)
3. være bosiddende med folkeregisteradresse i sognet eller
  - a. have løst sognebånd til af sognets præster og i den forbindelse have valgt at udøve sine parlamentariske rettigheder i dette sogn (dette krav skal være opfyldt senest den 31. august 2012)
  - b. ved flytning indenfor pastoratet have meddelt præsten, at man fortsat ønsker at udøve sine parlamentariske rettigheder i det tidligere bopælssogn (dette krav skal være opfyldt senest den 31. august 2012)
4. ikke være under værgemål med fratagelse af retlig handleevne (dette krav skal være opfyldt senest den 11. september 2012)
5. ikke være medlem af en valgmenighed (dette krav skal være opfyldt senest den 11. september 2012)
6. have dansk indfødsret eller have haft fast bopæl i riget mindst et år forud for valgforsamlingsdagen (dette krav skal være opfyldt senest på valgforsamlingsdagen den 11. september 2012)
7. hvis man er præst i dette sogn, og pastoratet er et flersognspastorat, have valgt at udøve sin valgret i dette sogn (dette krav skal være opfyldt senest den 31. august 2012).

For at man kan vælges til medlem af menighedsrådet eller som stedfortræder på valgforsamlingen, skal man også opfylde alle ovennævnte 7 punkter, og må derudover ikke:

8. være præst og ansat i folkekirken
9. være kirkefunktionær med tjenestested i sognet og med et ansættelsesforhold med en varighed på over en måned og et omfang af over 8 timer (dette krav skal være opfyldt senest den 11. september 2012).

4.6 Bekendtgørelse af resultatet af valgforsamlingen.

4.6.1 Besked til biskoppen

En kopi af den underskrevne beslutningsprotokol om valget sendes til biskoppen.

4.6.2 Der indkommer ikke en kandidatliste om afholdelse af ventilvalg

Hvis der ikke i perioden mellem, at valgforsamlingen er erklæret afsluttet, og frem til den 18. september 2012 kl. 19.00 er indleveret en kandidatliste, der

udløser valg, er det valgforsamlingens resultat, der er det endelige valgresultat.

Valgbestyrelsen skal i det tilfælde give besked om valgforsamlingens endelige resultat til de valgte menighedsrådsmedlemmer og stedfortrædere.

Valgbestyrelsen kan offentliggøre valgresultatet ved opslag i kirken, men også gerne på sognets hjemmeside.

Konstituering af det nye menighedsråd sker på et konstituerende møde efter reglerne i menighedsrådsloven, dvs. inden funktionsperiodens begyndelse, den første søndag i advent.

Den nyvalgte formand skal inden funktionsperiodens start sørge for, at det bekendtgøres i den lokale presse, hvem der er valgt til menighedsrådet og hvem der er valgt til formand. Tilsvarende bekendtgørelse gives af præsten fra prædikestolen ved den første faste gudstjeneste efter menighedsrådets konstituering.

Formanden for det nyvalgte menighedsråd skal indberette til stiftsadministrationen, hvem der er valgt til de forskellige poster i rådet efter de sædvanlige regler.

4.6.3 Der indkommer en kandidatliste, som betyder afholdelse af ventilvalg

Hvis der bliver indleveret en kandidatliste senest den 18. september 2012 kl. 19.00, bortfalder valgforsamlingens valgresultat, og der skal afholdes valg efter de almindelige regler i valgloven.

Valgbestyrelsen skal sikre, at der i perioden fra valgforsamlingen er erklæret afsluttet og frem til den 18. september 2012 kl. 19.00 findes et eller to indleveringssteder for kandidatlisten, der kan udløse ventilvalget. Den, der indleverer kandidatlisten, kan bede om, at den bemyndigede, som modtager kandidatlisten, kvitterer for modtagelsen.

Valgbestyrelsen noterer i beslutningsprotokollen, at der er indleveret en kandidatliste, der udløser valg efter de almindelige regler i lov om valg til menighedsråd, og at valgforsamlingsresultatet er bortfaldet.

Valgbestyrelsen skal snarest herefter give direkte besked til samtlige valgte medlemmer og stedfortrædere valgt på valgforsamlingen om, at valgforsamlingsresultatet er bortfaldet, og at de for at bevare deres kandidatur til menighedsrådet skal indlevere nye kandidatlister efter de almindelige regler i valgloven. Det skal fremgå, at indleveringsfristen for kandidatlister er fra den efterfølgende tirsdag den 25. september 2012 kl. 19.00 til tirsdag den 2. oktober 2012 kl. 19.00.

Landsforeningen af Menighedsråd har udarbejdet en skabelon til meddelelsen, som findes på den digitale arbejdsplads (DAB) under Valg 2012.

Senest den 21. september 2012 skal valgbestyrelsen orientere sognets beboere om, at valgforsamlingsresultatet er bortfaldet, og at der afholdes valg

efter de almindelige valgeregler. Orienteringen skal ske på en måde, så det bedst muligt kommer ud til alle, det vil sige ved annoncering i lokalavis. Man kan endvidere supplerende bruge sognets hjemmeside, prædikestolen, opslag ved kirken osv.

4.6.4 Håndtering af valg

Valgbestyrelsen skal sikre, at der nu afholdes valg efter de sædvanlige regler for valg.

Kandidatlisten, der udløser ventilvalget, anses for indleveret rettidigt i forhold til indleveringsfristen efter de almindelige regler om valg til menighedsråd. Fristen for indlevering af kandidatlistes er efter valgreglerne perioden den 25. september 2012 kl. 19.00 til 2. oktober 2012 kl. 19.00. Ventillisten skal dermed ikke indleveres to gange.

For at få fastlagt, hvilken kandidatliste, der skal stå øverst på stemmesedlen, skal valgbestyrelsen trække lod mellem den eller de først indkomne lister på den ordinære indleveringsdag den 25. september 2012 kl. 19.00 og den/de kandidatliste/r, der udløser ventilvalget. Dette sker for at sikre, at både ventiliste og lister, der indleveres den 25. september kl. 19.00, har lige mulighed for at blive placeret først på stemmesedlen.

Der stilles samme krav til kandidatlisten, der udløser ventilvalget, som til de øvrige kandidatlistes ved valget. Mangler ved ventillisten, som ikke udbedres, inden fristen for afhjælpning af mangler udløber, medfører, at ventillisten bortfalder. Er der ikke indkommet andre kandidatlistes, vil der skulle udskrives nyvalg.

4.7 Efterfølgende validering af valgbarhed

Valgbestyrelsen foretager en efterfølgende validering af valgbarheden for de medlemmer og stedfortrædere, der blev valgt ved valgforsamlingen. Den maskinelle validering foretages ved indtastning i et af Ministeriet for Ligestilling og Kirke anvist system på den digitale arbejdsplads (DAP).

Kirkefunktionærers valgbarhed skal tjekkes manuelt i forhold til deres ansættelsesbeviser, da den maskinelle validering ikke indeholder oplysninger om ansættelsesforhold.

Resultatet af den efterfølgende validering indskrives i beslutningsprotokollen af formanden for valgbestyrelsen.

Konsekvens af en efterfølgende konstateret manglende valgbarhed er, at den pågældende ikke anses for at være valgt. Der gives besked til personen, at denne erklæres som ikke valgt med begrundelse og oplysning om klageadgang til biskoppen.

Seneste frist for den efterfølgende validering er onsdag den 19. september 2012.

4.8 Konsekvenser ved forsøg med valgforsamling

I dette afsnit oplyses om de væsentligste forskelle mellem et valg efter valgforsamling og et almindeligt aftale- eller afstemningsvalg.

4.8.1 Valgrets konsekvenser

Generelt kan der opstå et par u hensigtsmæssige konsekvenser for stemmeberettede vælgere, ved at valgforsamlingen ligger tidsmæssigt forud for afholdelse af valg efter de almindelige valgeregler.

Folkekirkemedlemmer, som fylder 18 år i 9 ugers perioden mellem afholdelsen af valgsamling til valgdatoen, får ikke mulighed for at stemme ved menighedsrådsvalget, hvis valget bliver afgjort på en valgforsamling.

Der vil kunne opstå en situation, hvor sognebåndsløsere til sognets præst og tilflyttere ikke ville kunne udøve deres stemmeret, fordi de først etablerede sognebåndsløsningen eller flytter til sognet efter valgforsamlingen.

Tilsvarende vil der være enkelte tilfælde, hvor sognebåndsløsere fra sognets præst og fraflyttere får mulighed for at udøve stemmeret to gange, fordi de først stemmer på valgforsamlingen og derefter deltager i afstemningsvalget i sognebåndsløserpræstens menighedsrådsreds/det sogn, der er flyttet til.

Det bemærkes dog, at valget mange steder reelt afgøres ved opstillingsmøder (aftalevalg) i september, og at der derfor i praksis vil være tale om et meget lille antal vælgere, som berøres af de ændrede frister for valgret og valgbarhed. Det anses endvidere for meget lidt sandsynligt, at der vil være vælgere, som vil foretage flytning på baggrund af alene ”valgforum-shopping”. Ventilen er garantien for, at forsøget ikke afskærer muligheden for det demokratiske frie valg efter lov om valg til menighedsråd. Det er således ikke muligt at flytte valgforsamlingsdagen til samme dag som den ordinære valgdag.

4.8.2 Andre konsekvenser

Der sker en udvidelse af den tid, der kan indleveres kandidatlistor, med en uge.

Der opereres ikke med stillere til valgforsamling.

Der er ikke mulighed for at foretage ændringer blandt de kandidater, der blev valgt på valgforsamlingen. Dette adskiller sig fra et almindeligt valg, hvor der kan foretages ændringer i en kandidatliste, ved at den tidligere indleverede kandidatliste trækkes tilbage af stillerne, og stillerne herefter indleverer en ny kandidatliste.

Der er ikke mulighed for at indgive en personlig stedfortræderliste. Dette skyldes, at valgforsamlingen har taget stilling til, hvem der skal være stedfortrædere.

Brevafstemning er ikke muligt ved valgforsamlingen, ligesom der ikke kan stemmes pr. fuldmagt. Dette skyldes demokratiske og identitetshensyn.

5 Valgforsamling med ventil og funktionsperiode på 2 år.

Forsøg med valgforsamling og funktionsperiodens længde kan kombineres.

Ved forsøget sker valg til menighedsråd ved en valgforsamling med ventil i 2012 og i 2014. Der skal således vælges nye medlemmer af menighedsrådet og stedfortrædere på en valgforsamling igen den 9. september 2014.

Fra 2016 er der igen valg til menighedsråd efter lov om valg til menighedsråd.

6 Fælles menighedsråd

Hvis et fælles menighedsråd vil deltage i forsøg med nye valgformer, er det en betingelse at samtlige sogne deltager. Herved sikres det, at det samlede menighedsråd bliver valgt på samme vilkår.

7 Evaluering

Menighedsråd, der deltager i forsøg med nye valgformer, forpligter sig til efter valget at udfylde et spørgeskema udleveret af landsforeningen til brug for evaluering af forsøgene.

8 Tidslinje for forsøg med funktionsperiode på 2 år

Cirkulæret for valg til menighedsråd den 13. november 2012 vil være gældende til valg til menighedsråd i 2014 for de menighedsråd, der har fået dispensation til forsøg med en to årig funktionsperiode.

En ajourføring af de vigtigste datoer i cirkulæret er givet her:

Valg efter lov om valg til menighedsråd 2014:

Søndage den 7. og 14. september 2014	Bekendtgørelse af valgregler ved regelmæssige gudstjenester
Tirsdag den 16. september 2014	Frist for afholdelse af offentligt orienteringsmøde
Tirsdag den 16. september 2014	Frist for præster ansat i flere menighedsråds kredse til at vælge kreds for udøvelse af valgret
Tirsdag den 23. september 2014 kl. 19.00	Tidligste tidspunkt for indlevering af kandidatlistener
Tirsdag den 30. september 2014 kl. 19.00	Frist for indlevering af kandidatlistener
Tirsdag den 7. oktober 2014	Frist for valgbestyrelsen til at meddele stillerne eventuelle mangler ved kandidatlisten
Tirsdag den 14. oktober 2014	Sidste frist for stillerne til at afhjælpe eventuelle mangler ved kandidatlisten. Forelig-

Vilkår for forsøg med valg til menighedsråd

	ger der kun én gyldig kandidatliste aflyses afstemningen.
Tirsdag den 21. oktober 2014	Bekendtgørelse af kandidatlister
Tirsdag den 21. oktober 2014	Tidligste tidspunkt for at brevstemme
Lørdag den 1. november 2014	Bekendtgørelse af udsendelse af valgkort
Tirsdag den 4. november 2014	Frist for indlevering af særlig stedfortræderliste i tilfælde af aftalevalg
Fredag den 7. november 2014	Frist for at afgive brevstemme
Tirsdag den 11. november 2014	Valgdag
Tirsdag den 18. november 2014	Frist for at klage over valget
Lørdag den 29. november 2014	Frist for at afholde konstituerende møde i det nye menighedsråd

Side 20
Dokument nr. 22437/12

9 Tidslinje for forsøg med valgforsamling med ventil

Tidsfristerne for valgforsamling med ventil i 2012 er samlet i nedenstående.

Valg ved valgforsamling 2012

Fredag den 13. april 2012	Frist for dispensationsanmodning
Primo august 2012	Forberedelse af valgforsamling
Torsdag den 16. august 2012	Frist for bestilling af valgliste via DAB.
Søndage den 19. og 26. august 2012	Orientering af forsøgets afholdelse ved de regelmæssige gudstjenester
I den sidste halvdel af august 2012	Bekendtgørelse af forsøgets afholdelse i offentlige medier
Fredag den 31. august 2012	Frist for søgnebandslødere og indenpastoratsflyttere
Fredag den 7. september 2012	Modtagelse af valgliste
Tirsdag den 11. september 2012	Valgforsamling
Tirsdag den 18. september 2012 kl. 19. 00	Frist for indlevering af ventil- kandidatliste, som udløser valg efter de almindelige regler. Valgforsamlingens resultat bortfalder, hvis der er indleveret en kandidatliste.
Onsdag den 19. september 2012	Frist for den efterfølgende validering af valgte medlemmer og stedfortrædere ved valgforsamlingen
Fredag den 21. september 2012	Bekendtgørelse af valgforsamlingens resultat.
Tirsdag den 20. november 2012	Frist for indlevering af valgklage til biskoppen.
Lørdag den 29. november 2012	Frist for at afholde konstituerende møde i det nye menighedsråd

10 Tidslinje for forsøg med valgforsamling med ventil og funktionsperiode på 2 år

Datooversigt for 2014

Oversigten er ikke udtømmende. Der henvises til cirkulære om valg til menighedsråd 2012.

Valgforsamling

Primo august 2014	Forberedelse af valgforsamling
Torsdag den 14. august 2014	Frist for bestilling af valgliste via DAB.
Søndage den 17. og 24. august 2014	Orientering af forsøgets afholdelse ved de regelmæssige gudstjenester
I den sidste halvdel af august 2014	Bekendtgørelse af forsøgets afholdelse i offentlige medier
Fredag den 29. august 2014	Frist for sognebåndsløsere og indenpastoratsflyttere
Fredag den 5. september 2014	Modtagelse af valgliste
Tirsdag den 9. september 2014	Valgforsamling
Tirsdag den 16. september 2014 kl. 19.00	Sidste frist for indlevering af ventil-kandidatliste, som udløser valg efter de almindelige regler. Valgforsamlingens resultat bortfalder, hvis der er indleveret en kandidatliste.
Onsdag den 17. september 2014	Frist for den efterfølgende validering af valgte medlemmer og stedfortrædere ved valgforsamlingen
Fredag den 19. september 2014	Bekendtgørelse af valgforsamlingsresultat
Tirsdag den 18. november 2014	Frist for at indlevere klage over valgforsamlingen til biskoppen
Lørdag den 29. november 2014	Frist for at afholde konstituerende møde i det nye menighedsråd